

Jama pod gradom Luknja (Lukenjska jama)

katastrska št.: 575
tip jame: jama občasni izvir
dolžina: 307
globina: 12
raziskana: 2.11.1937
organizacija: Društvo za raziskavanje podzemskih jam (Ljubljana)

Lukenjska jama se odpira v zatrepni dolini Luknja, kjer tretjič izvira ponikalnica Temenica (Luknja), ki predhodno ponikne na koncu Mirnopoške doline. Jamo je ustvaril podzemski vodni tok, ki je ločen od podzemeljske Temenice. Zanj domnevamo, da ima prispevno območje severno od jame (Kačja rida).

Vodoravna jama ima dva vhoda – glavni se je izoblikoval med plastmi svetlosivih jurskih apnencev. Za kratkim vhodnim rovom je prostorna dvorana, ki se po krajšem erozijskem rovu zaključuje z zasigano kapniško dvorano. Na prehodu iz rova v dvorano je sifonsko jezero, iz katerega ob deževju bruha podzemna voda in zalije jamo. Sifon je bil raziskan leta 1997. Potapljači so ugotovili, da po skoraj 50-tih m pripelje v čudovito zasigan rov, ki se po 100-tih m zaključuje v naslednjem sifonskem jezeru. Pred vhomom v jamo je stalen izvir, v katerega priteče voda iz sifonskega rova. Severno od vhoda v jamo (80 m) je estavela, ki komunicira z vodo v sifonskem rovu.

Ob glavnem vhomu je spodmol, v katerem je stranski jamski vhod. Njegov desni rov je povezan z vhodno dvorano, levi pa se zaključuje v zasiganem rovu. V tem spodmolu je v letih 1975–76 in 1980–81 izkopal dr. Franc Osole in v sedimentih odkril ostanke poselitve iz starejše kamene dobe. Izkopan je bil pester inventar kamenih orodij iz kremenca: praskala, klini, svedri (epigravettianska kultura), ki sodijo v čas med dvema poledenitvama. Njihova starost je bila z radiometrično analizo C14 ocenjena na 12.580 ± 520 let. Najdeni so bili tudi kostni ostanke alpskega svizca, severnega jelena, losa, bobra, orjaškega jelena, divjega goveda in planinskega orla. V zgornjih plasteh so bili odkriti ostanke mlajših kultur, vse od eneolitika, bronaste in železne dobe do rimskega časa.

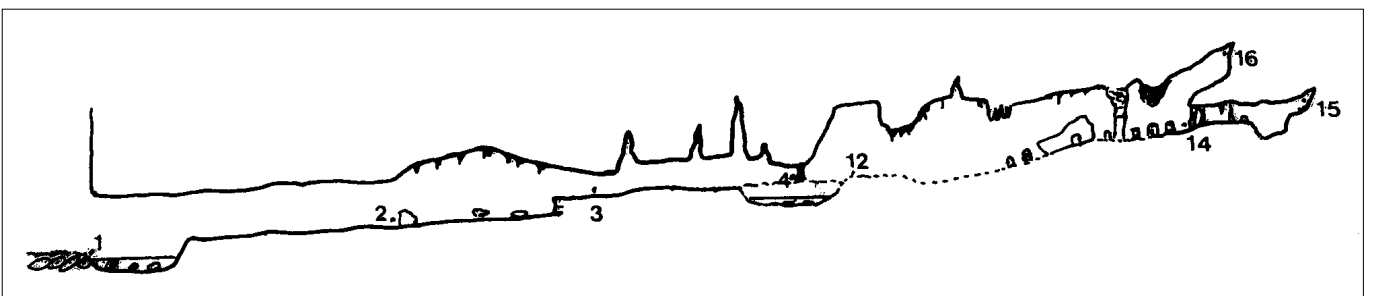
Jama je življenjski prostor podzemskih živali ter pomembno zatočišče netopirjev (Natura 2000). Tu je nahajališče endemske postrance *Niphargus stenopus* Sket.

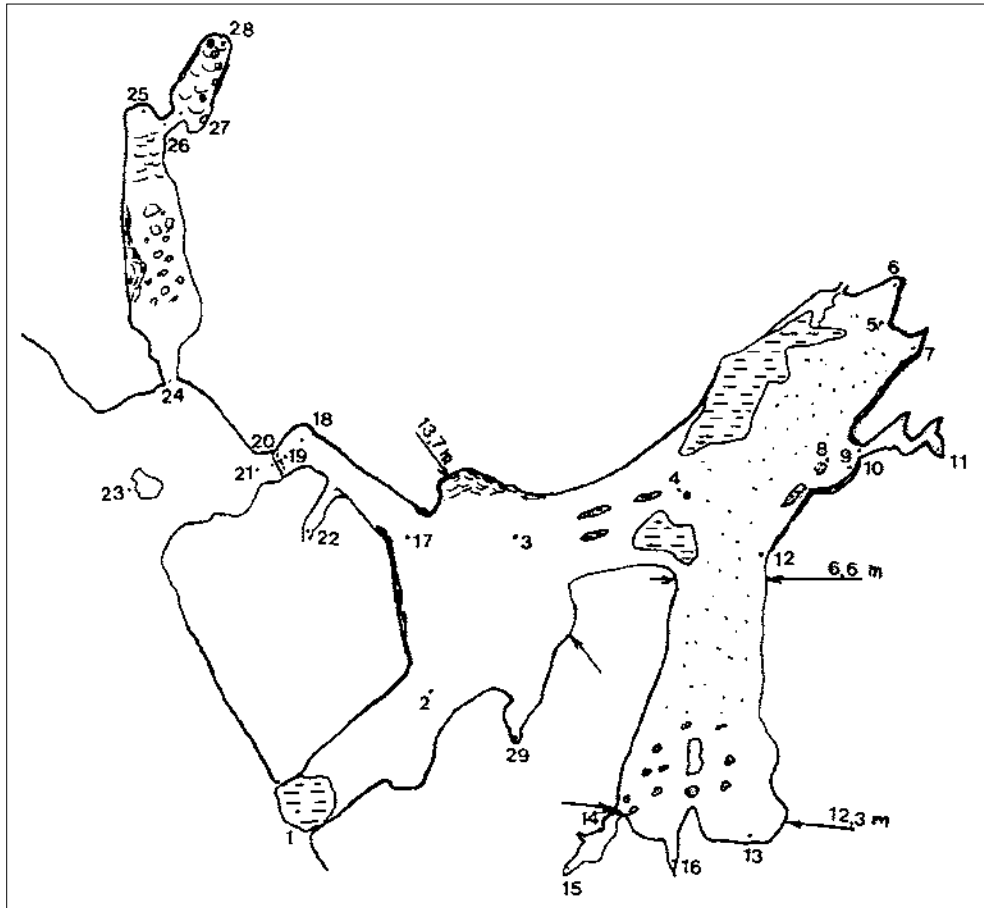
Viri in literatura:

- Inventar najpomembnejše naravne dediščine Slovenije, 2. del: osrednja Slovenija. Ljubljana, 1991, str. 312.
- Kataster jam Jamarske zveze Slovenije.
- Ladišič, B.: Hidrografske in speleološke karakteristike Temeniškega podolja. Dolenjski kras, str. 42. Novo mesto, 1982.
- Osole, F.: Lukenjska jama, arheološko najdišče. Dolenjski kras, str. 34. Novo mesto, 1982.

Spodmol s stranskim vhomom v jamo.

© Marko Pršina

Dno vhodne dvorane redno preplavlja voda, stene in strop so zasigane.